

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Trișin Fiodor,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Trișin Fiodor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Trișin Fiodor, s-a menținut hotărârea din 03 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr. 2ra-112/24

Nr. PIGD 2-22179012-01-2ra-09012024)

Recurs declarat după 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătoriai:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Sv. Cușnir)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, D. Dulghieru, I. Secrieru)

02 aprilie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de Trișin Fiodor,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 03 decembrie 2022, Trișin Fiodor a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 27 septembrie 2016 s-a adresat în instanța de judecată din mun. Chișinău, sediul Ciocana, cu o cerere de recunoaștere a dreptului de proprietate asupra apartamentului din str. XXXXXX X/X, mun. XXXXX cu evacuarea persoanelor care îl ocupă în mod ilegal.

3. A arătat că prin hotărârea din 14 noiembrie 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, a fost admisă acțiunea și s-a dispus radierea vizei de domiciliu a Nataliei Cemortan, precum și a terțelor persoane din apartamentul nr. 22 din str. XXXX XXXXX X/X, mun. XXXXXX.

4. A susținut că prin hotărârea menționată, Natalia Cemortan a pierdut dreptul de ședere în bunul imobil, cât și membrii familiei sale care i-au vândut apartamentul.

5. Mai arată că tot prin hotărârea menționată, s-a hotărât de a dispune apărarea dreptului proprietate a lui Trișin Fiodor Vasilie prin evacuarea Nataliei Cemortan, împreună cu membrii familiei și bunurile sale, din apartamentul nr. 22 din str. XXXX XXXXX X/X, mun. XXXXXX.

6. A comunicat că hotărârea judecătorească a intrat în vigoare la 11 aprilie 2017, iar titlul executoriu a fost emis la 17 septembrie 2017, iar, executarea hotărâri a fost încredințată executorului judecătoresc Ioniță Roman, iar la 21 martie 2018 a fost stabilită data evacuării.

7. A menționat că prin încheierea executorului judecătoresc Ioniță Roman, emisă la 21 februarie 2018, Natalia Cemortan a fost anunțată din timp despre începerea evacuării la data de 21 martie 2018, astfel evacuarea nu avut loc din cauza unor circumstanțe independente de voința sa, executorul nu a dispus suspendarea sau amânarea executării hotărârii judecătorești, întrucât nu exista nici un motiv obiectiv pentru a face acest lucru, executorul nu a stabilit evacuarea pentru altă dată și nu l-a notificat cu privire la aceste date la adresa din partea de jos a certificatului de începere a procedurii de executare silită: XXXXX XXX, or. XXXXX, bd. XXXXXX nr.XXX/X, bl.X, ap.XX.

8. A precizat că esența cauzei constă în faptul că drepturile reclamantului Trișin Fiodor de a executa actul juridic într-un termen rezonabil au fost încălcate, ca urmare a suferit pierderi semnificative, care au dus la imposibilitatea de a folosi apartamentul timp de cinci ani și la impasul în ceea ce privește executarea hotărârii judecătorești. Ca urmare a încălcării dreptului reclamantului la executarea unei hotărâri judecătorești într-un termen rezonabil, continuă să sufere pierderi semnificative prin refuzul Cemortan Nataliei de a plăti facturile pentru apartamentul pe care îl deține.

9. A solicitat reclamantul Trișin Fiodor, acordarea unei despăgubiri în cuantum de 499390,00 de lei și 58713,71 de dolari SUA pentru încălcarea dreptului la executarea unui act juridic într-un termen rezonabil.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 03 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Trișin Fiodor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 05 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 167, vol.I), cât și prin intermediul poștei terestre (f.d.8, vol.II), Trișin Fiodor a declarat apel nemotivat, împotriva hotărârii din 03 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral, în sensul formulat (f.d.5/7, vol.II), iar, la 03 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.12, vol.II), iar, la 04 august 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.107, vol.II) a depus motivarea apelului (f.d. 13/20; 61/64, vol.II).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Trișin Fiodor și s-a menținut hotărârea din 03 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 111, vol.II).

13. Întru susținerea soluției enunțate, instanța de apel a relevat că la aprecierea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești urmează fi luate în considerare anumite criterii de apreciere: - complexitatea cauzei, se apreciază de asemenea după caz și individual; - comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților. Se va aprecia bona/mala fides a tuturor părților implicate în proces, inclusiv existența unor întârzieri inexplicabile, amânări neîntemeiate; etc.: - miza (interesul) pentru reclamant relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen nerezonabil.

16. Cu referire la speță, instanța de apel a reținut cert și fără echivoc faptul că hotărârea judecătorească irevocabilă nu s-a executat, întrucât creditorul

Trișin Fiodor nu a înaintat careva cereri și demersuri și nu a avansat cheltuielile de executare, adică culpa în acest sens i se atribuie creditorului, care în cadrul procedurii de executare a manifestat un comportament pasiv și nu s-a interesat într-un interval rezonabil de timp despre etapa la care se află procedura de executare.

14. La caz, instanța de apel a considerat necesar de a menționa faptul că din conținutul cererii de chemare în judecată, cât și din înscrisurile anexate, se atestă că creditorul Trișin Fiodor, nu a contestat încheierea executorului judecătoresc din 28 decembrie 2020, nr. 034-XX/20XX, Ioniță Roman, prin care a fost dispusă restituirea documentului executoriu nr. 2-XXXX/XX din 14 noiembrie 2016, emis de Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, creditorului, precum și nu a prelungit împuternicirile reprezentantului său în vederea asigurării unei continuități al procedurii de executare, în situația în care a fost în imposibilitate de a se prezenta personal, nu a înaintat către executorul judecătoresc careva demersuri.

15. În continuare, instanța de apel a reținut că prima instanță just a concluzionat faptul că în contextul în care a fost dispusă restituirea documentului executoriu enunțat, se prezumă că o asemenea procedură de executare nu există, iar o altă cerere a creditorului privind depunerea repetată a documentului executoriu spre executare în speță nu se atestă. Prin urmare, se atestă un comportament reproșabil din partea creditorului și lipsa interesului acestuia față de procedura de executare, or nici până în prezent creditorul nu a mai înaintat careva cerere privind intentarea procedurii de executare după restituirea documentului executoriu.

16. Corespunzător, instanța de apel a notat că este întemeiată concluzia primei instanțe că din moment ce, documentul executoriu a fost restituit din motiv că creditorul nu a înaintat careva cereri și demersuri și nu a avansat cheltuielile de executare, or, din momentul stabilirii procedurii de evacuare al debitorului Cemortan Natalia (21 martie 2018) și până la momentul restituirii documentului executoriu (28 decembrie 2020), s-au scurs 2 ani și jumătate, iar creditorul niciodată nu s-a adresat către executorul judecătoresc în vederea luării măsurilor pentru asigurarea executării hotărârii irevocabile.

17. Întru susținerea ideii instanța de apel a reținut că în aceste condiții, statul nu poate fi obligat la repararea prejudiciului cauzat prin neexecutarea documentului executoriu. Or, creditorul, la caz, reclamantul, urma prin prisma art. 44 alin. (5) din Codul de executare să acorde executorului judecătoresc sprijin efectiv întru executarea documentului executoriu și nu poate statul răspunde pentru culpa creditorului care a manifestat dezinteres în vederea executării documentului executoriu.

18. La caz, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a concluzionat respingerea pretenției reclamantului privind acordarea unei despăgubiri în cuantum de 499 390,00 de lei și 58 713,71 de dolari SUA pentru încălcarea dreptului la executarea unui act juridic într-un termen

rezonabil, or, pentru a determina dacă a fost sau nu respectată garanția termenului rezonabil trebuie să fie luate în considerație doar întârzierile imputabile Statului, care este responsabil de întârzieri cauzate de toate autoritățile sale administrative sau judiciare.

19. La caz, nu au fost constatate circumstanțele invocate de către reclamant privind neexecutare în termen rezonabil a documentului executoriu nr. 2-2733/16 din 14 noiembrie 2016, emis de Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău.

20. Subsecvent, instanța de apel a notat că în susținerea pretențiilor invocate în cererea de apel, apelantul urma să administreze probe, să anexeze acte și alt material probator care ar răsturna soluția instanței de fond, acțiuni care, nu au fost întreprinse de către apelant, în conformitate cu art.118 alin.(1) din Codul de procedură civilă, prin urmare, la caz, instanța de apel a constatat formalitatea apelului declarat de Trișin Fiodor, împotriva hotărârii din 03 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

21. La 09 ianuarie 2024, Trișin Fiodor a declarat recurs împotriva deciziei din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, și a hotărârii primei instanțe, cu restituirea cauzei la rejudecare în fond (f.d.124-125, vol.II).

22. La 26 aprilie 2024, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei terestre, a expediat în adresa Ministerului Justiției al RM, copia recursului declarat de către Trișin Fiodor, împotriva deciziei din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pentru cunoștință, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere anexată la materialele dosarului (f.d.129, vol.II).

23. Ministerul Justiției al RM, deși, la 28 mai 2024, a recepționat copia recursului declarat de către Trișin Fiodor, împotriva deciziei din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 132, vol.II), acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință, prin care să-și expună opinia referitor la cererea de recurs.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

24. Art. 434 alin. (1)-(2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. (2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

25. Așadar, cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 20 septembrie 2023 (f.d.111, vol.II).

26. Totodată, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.7501 (f.d.120), rezultă că, la 03 octombrie 2024, Curtea de Apel Chișinău a

expediat părților, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 20 septembrie 2023, însă, date privind recepționarea acesteia lipsesc la dosar.

27. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de Trișin Fiodor la 09 ianuarie 2024, se consideră depus în termenul stabilit de art.434 din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.32).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

28. Art. 433 alin.(1) din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1); a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5); b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434; c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare; d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat; e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței; f) recursul este vădit neîntemeiat.

29. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2)Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

30. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, stabilește că:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

32. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

33. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

34. Completul de judecată atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă.

36. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

37. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

39. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs,

întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

40. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

41. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul declarat de Trișin Fiodor.

42. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), art.440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul declarat de Trișin Fiodor, împotriva deciziei din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat